

# Hagvísar Seðlabanka Íslands

Yfirlit um þróun efnahagsmála



Seðlabanki Íslands  
Febrúar 2002



## Yfirlit efnahagsmála

*Neysluverðsvísitalan lækkaði í febrúar eins og vænst var*

Lækkun vísitölu neysluverðs um 0,3% í febrúar var ívið minni en markaðsaðilar höfðu spáð að meðaltali. Stærstan hlut að máli áttu árlegar vetrarútsölur sem ollu 0,25% lækkun. Ávextir lækkuðu í verði á ný eftir hækkun í janúar, komugjöld lækna lækkuðu vegna aðgerða ríkistjórnarinnar og verð á bílum lækkaði nokkuð. Á móti kom nokkur hækkun á mjólkurvörum og pakkaferðum til útlanda. Athyglisvert er að bílar skuli hafa lækkað í verði, því verðhækkun þeirra undanfarna 12 mánuði er töluvert minni en sem nemur gengishækkun erlendra gjaldmiðla gagnvart krónu á sama tíma og því ekki sjálfgefið að gengishækkun krónunnar frá því í nóvemberlok komi fram í verðlækkun. Markaðsverð húsnaðis lækkaði um 0,2% milli mánaða, en hafði ekki lækkað á milli mánaða frá því í júní 2001.

Miðað við tólf mánaða breytingu vísitölnnar hjaðnaði verðbólgan í fyrsta sinn frá því í október, úr 9,4% í 8,9%. Markaðsverð húsnaðis hefur lækkað um 4,2% undanfarið ár og dregur því úr hækkun vísitölnnar. Án húsnaðis nam tólf mánaða hækkun vísitölnnar til febrúarbyrjunar 9,5%, en hún var mest 10% í janúar.

*Hjöðnun spennu á vinnumarkaði heldur áfram*  
Skráð atvinnuleysi mældist 2,4% í janúar, samanborið við 1,6% í janúar í fyrra. Hefur atvinnuleysi ekki mælst meira síðan í maí 1998. Árstíðaleiðrétt var atvinnuleysið 1,8%. Það hefur ekki verið hærra síðan í september 1999 og hefur lækkað jafnt og þétt frá því í ágúst 2001, eftir að hafa verið nánast óbreytt frá apríl 2000. Atvinnuleysi er þó enn lítið. Lausum störfum hjá vinnumiðlunum hefur fækkað stöðugt frá því í ágúst í fyrra, þegar þau voru fjórum sinnum fleiri en í janúar. Laus störf voru 182 í janúar samanborið við 500 á

sama tíma í fyrra. Nýjum atvinnuleyfum hefur fækkað mjög frá því fyrir ári, en töluvert er um framlengingu tímabundinna leyfa. Aðeins 54 ný tímabundin leyfi voru veitt í janúar, en í janúar 2001 voru leyfin 185.

Vinumarkaðskönnun Þjóðhagsstofnunar sem gerð var í janúar sýnir sömu þróun. Atvinnurekendur á landinu öllu töldu æskilegt að fækka starfsfólki um 0,4% af áætluðu vinnuaflí. Fækkunin er bundin við höfuðborgarsvæðið, en þar vildu atvinnurekendur fækka starfsfólki í fyrsta sinn frá árinu 1997 um sem nemur 0,9% af vinnuaflinu þar. Á landsbyggðinni vildu atvinnurekendur hins vegar fjölga starfsfólki um 1,2% af vinnuaflí þar. Mynstur sl. þriggja ára, sem einkenndist af fækkun starfa á landsbyggðinni en fjölgun á höfuðborgarsvæðinu hefur því snúist við. Þörf fyrir fækkun starfsfólks er að miklu leyti bundin við þjónustustarfsemi og iðnað á höfuðborgarsvæðinu. Vöxtur er hins vegar í fiskiðnaði og öðrum iðnaði landsbyggðarinnar.

*Tekjur af virðisaukaskatti og innflutningsgjöldum dragast verulega saman að raungildi*  
Tekjur af innflutningssköttum halda áfram að dragast saman, skv. nýjustu tölum. Fjögurra mánaða meðaltal þeirra til janúarloka dróst áfram saman um 10% að raungildi frá fyrra ári ef miðað er við neysluverð. Samdrátturinn er þó minni en hann var eftir mitt ár 2000. Tekjur af virðisaukaskatti voru mánuðina október-janúar u.þ.b. 5% lægri að raungildi en á sama tíma fyrir ári, en miðað við janúarmánuð einan var samdrátturinn mun meiri. Vöxtur tekna af launaskatti hefur hjaðnað og var undir 3% yfir sama tímabil.

*Útlánavöxtur leiðréttur fyrir gengis- og vísitölubreytingum og án Kaupþings hjaðnaði í janúar en vöxtur breiðs peningamagns jókst*  
Tólf mánaða vöxtur útlána innlánsstofnana til janúarloka mældist 19%, en var 22% í desem-

ber, þá mældist vöxturinn 11% undanfarna 3 mánuði umreiknað til árshraða og 1,7% milli mánaða. Að frátöldum áhrifum gengisbreytinga og vísitöluuppfærslu verðtryggðra lána mældist vöxturinn 9,3% á 12 mánuðum, en 14½% undanfarna 3 mánuði umreiknað til árshraða. Þess ber að geta að útlán Kaupþings banka hf. eru nú í fyrsta sinn talin með innlánsstofnunum eftir að Kaupþing fékk starfsleyfi sem viðskiptabanki. Kaupþing hefur aukið markaðshlutdeild sína að undanfögnu og því mældist vöxturinn meiri að því meðtöldu. Leiðréttur útlánavöxtur án Kaupþings var 7,2% á 12 mánuðum sem er ívið minni en undanfarna mánuði.

Vöxtur breiðs peningamagns hefur á hinn bóginn farið vaxandi undanfarna mánuði. Peningamagn og sparifé (M3 árstíðaleiðrétt) jókst um 17% á 12 mánuðum til janúarloka, um 20% undanfarna 3 mánuði umreiknað til árshraða og 2% milli mánaða. Að nokkru leyti hafa gengisbreytingar og vísitölubinding innlána einnig áhrif á vöxt peningamagns, auk hárra vaxta. Á sama tíma jókst raungildi peningamagns (árstíðaleiðrétt) um 6½% en undanfarna 3 mánuði var vöxturinn umreiknaður til árshraða aðeins um 11% og 1½% milli mánaða. Einnig má ætla að aukinnar tilhneigingar gæti til sparnaðar í formi innstæðna í bönkum. Verðtryggðar innstæður jukust t.d. um 30% á tólf mánuðum til janúarloka og stóðu á bakvið tæplega helming vaxtar innstæðna sl. 12 mánuði. Eigi að síður er þessi vöxtur viss vísbending um rauntekjaukningu í hagkerfinu á síðustu 12 mánuðum.

#### *Ávöxtunarferill gefur til kynna væntingar um lægri verðbólgu og vexti.*

Í Hagvísunum verður framvegis ítarlegri umfjöllun um vaxtaþróun en verið hefur hingað til. Sínd verður þróun verðtryggðra og óverðtryggðra langtímavaxta, vaxtamunur gagnvart útlöndum, ávöxtunarferill millibankamarkaðar og ríkisverðbréfa og þróun nafn- og raunstýrivaxta Seðlabankans. Það helsta sem lesa má úr myndum 38-42 er eftirfarandi:

Verðtryggðir langtímavextir hafa hækkað nokkuð frá því í lok sl. árs og eru u.þ.b. ½ prósentustigi hærri en fyrir ári. Raunávöxtun 15 ára spariskírteina var 5,4% 22. febrúar sl., en raunávöxtun 25 ára húsbréfa 6,2%. Langtíma nafnvextir hafa hins vegar lækkað töluvert frá sama tíma fyrir ári og eru nafnvextir 2 ára og 5 ára ríkisbréfa nú mjög áþekkir eða rúmlega 9%.

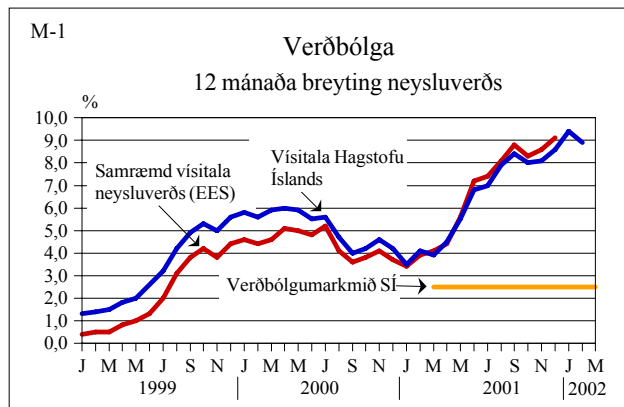
Ávöxtunarferill peningamarkaðsbréfa hefur verið niðurrhallandi um nokkurn tíma og er hallinn meiri en hann var fyrir ári. Það bendir til þess að markaðsaðilar hafi meiri trú á minnkandi verðbólgu og lækkun vaxta á næstu misserum en þeir höfðu á sama tíma fyrir ári. Ávöxtunarferill ríkisverðbréfa hefur einnig verið niðurrhallandi um nokkurn tíma, sem gefur til kynna að markaðsaðilar geri ráð fyrir minnkandi verðbólgu og lækkandi vöxtum á næstu árum.

Stýrivextir Seðlabankans voru síðast lækkaðir um 0,8 prósentustig 8. nóvember sl. Raunstýrivextir bankans hafa hins vegar hækkað um tæplega 0,3 prósentustig frá þeim tíma. Þeir eru nú svipaðir og fyrir vaxtalækkunina 27. mars sl. þegar ramma peningastefnunnar var breytt, ef miðað er við verðbólguvæntingar sem lesa má úr vaxtamun verðtryggðra og óverðtryggðra skuldabréfa. Á sama tíma hefur skammtímavaxtamunur gagnvart útlöndum minnkað um 1 prósentustig.

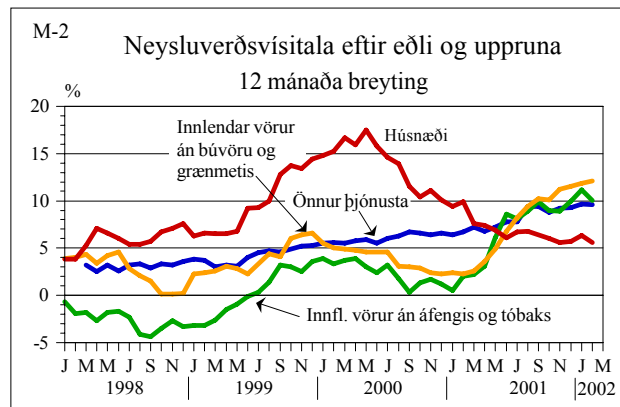
Vextir á peningamarkaði hafa til langs tíma fylgt þróun stýrivaxta Seðlabankans nokkuð vel eftir. Eftir að bankinn tók að lækka vexti í mars sl. hefur dregið nokkuð í sundur með stýrivöxtum bankans og vöxtum á millibankamarkaði og hafa þeir síðarnefndu ekki fylgt lækkun stýrivaxtanna eftir. Þetta endurspeglar eftirspurn eftir lausu fé á millibankamarkaði sem fjármálastofnanir hafa ekki náð að mæta nema að hluta með endurhverfum viðskiptum við Seðlabankann.

Í Hagvísunum er notast við talnagögn sem tiltæk voru 28. febrúar 2002.

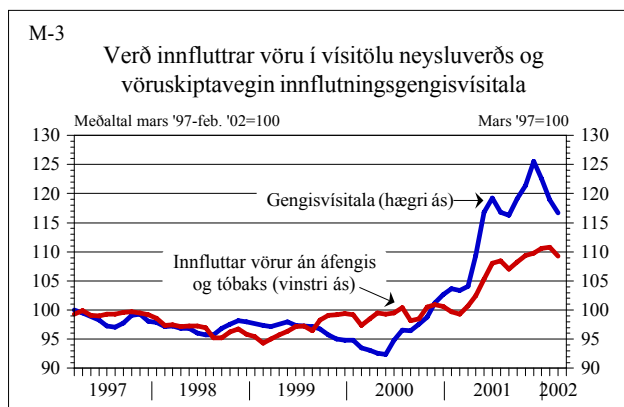
## I Verðbólga



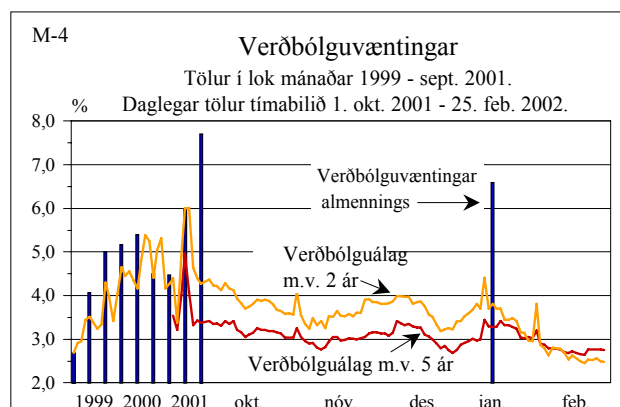
Vísitala neysluverðs í febrúar lækkaði um 0,3% frá fyrri mánuði. Verð á fötum og skóm lækkaði um 5,2% (-0,25% áhrif á vísitöluna) vegna vetrarútsalna. Þá lækkaði verð á ávöxtum (-0,13%), bilum (-0,07%) og komugjöld til lækna (-0,1%). Á móti hækkaði verð á mjólkurvörum og pakkaferðum til útlanda (0,08% og 0,08%). Undanfarna 12 mánuði hefur vísitalan hækkað um 8,9%. Í desember hafði samræmd vísitala neysluverðs hækkað um 9,1% á 12 mánuðum.



Innfluttar vörur án áfengis og tóbaks höfðu í febrúar hækkað um 10% á 12 mánuðum. Húsnæðisliður vísitölnnar hækkaði á sama tíma um 5,6%, innlendar vörur án búvöru og grænmetis um 12,1%, og þjónusta á almennum markaði um 8,9%.

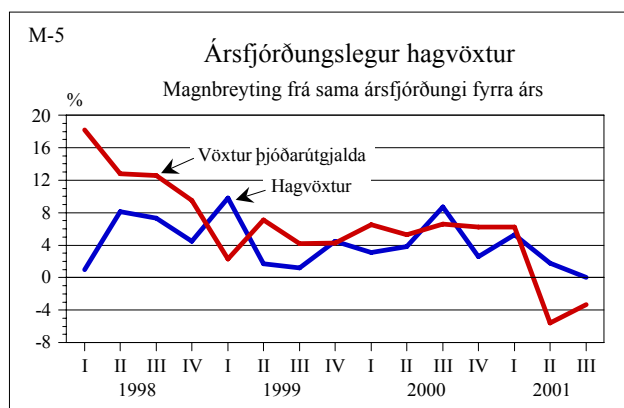


Gengislækkun á sl. ári skilaði sér ekki að fullu í smásöluverði á innfluttum vörum. Gera má ráð fyrir að áhrif af gengislækkun sé að mestu eða öllu komin fram í verði á bensíni og matvöru, en aðrar innfluttar vörur hafa hækkað mun minna.

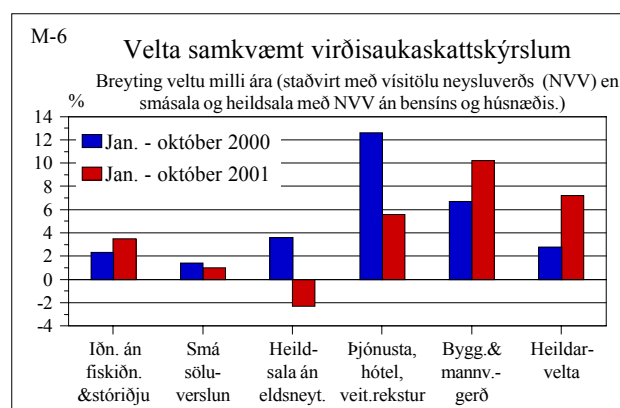


Verðbólguálag á verðtrygðum ríkisskuldabréfum með um tveggja ára líftíma hefur lækkað nokkuð að undanförmu, var að meðaltali 2,6% 1.-26. febrúar og tæplega 2½% þann 26. febrúar sem er í takt við verðbólgu markmið Seðlabankans. Verðbólguálag bréfa með um 5 ára líftíma var að meðaltali 2,7% 1.-26. febrúar. Í febrúar hefur verðbólguálag tveggja ára bréfa verið lægra en fimm ára bréfa. Verðbólguvæntingar almennings til næstu 12 mánaða í janúar voru að meðaltali 6½% en flestir væntu 6% verðbólgu.

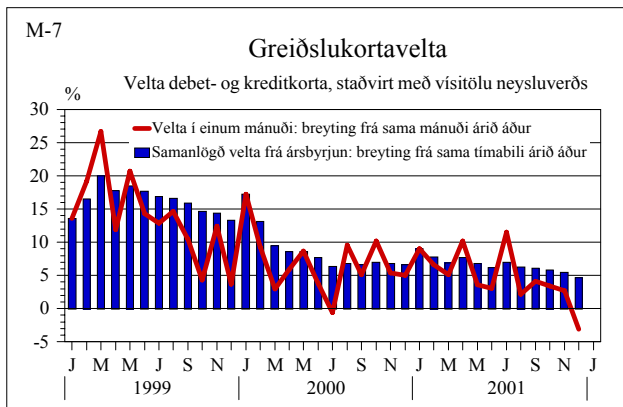
## II Framleiðsla og velta



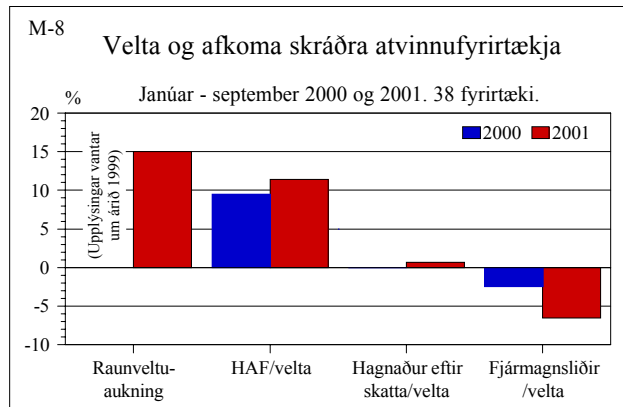
Þjóðhagsstofnun birti í desemberlok ársfjórðungslega þjóðhagsreikninga fyrir 3. ársfjórðung 2001. Dreigið hefur mikið úr hagvexti frá 1. ársfjórðungi. Landsframleiðsla er metin óbreytt frá 3. ársfjórðungi ársins 2000. Þjóðarútgjöld minnkuðu um 3,3%, innflutningur um 4,5%, en útflutningur jókst um 3,6%.



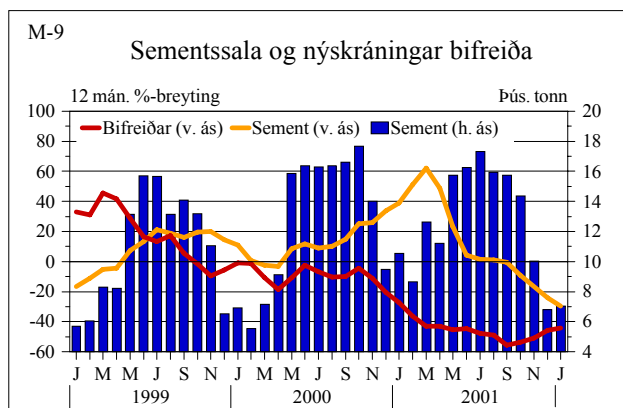
Veltan á fyrstu 10 mánuðum sl. árs var 7,2% meiri á föstu verði en á sama tíma árið áður. Raunveltuaukning var fyrst og fremst í útflutningsgreinum, en í innanlandsgreinum (heildsölu, smásölu, þjónusta og bygg-ingastarfsemi) jókst veltan aðeins um 2,3%. Heildarveltan mánuðina sept.-okt. jókst frá fyrra ári um 9,5% að raungildi og um 16,5% í iðnaði. Raunveltan í innanlandsgreinum dróst örlítið saman á sama tíma.



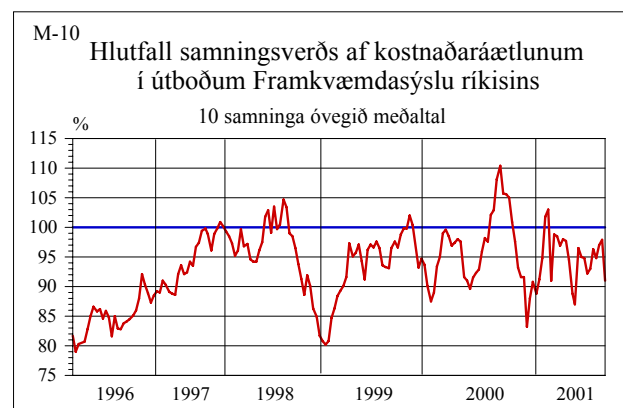
Raunvelta greiðslukorta var um 4% meiri á sl. ári en árið 2000, staðvirk með NVV á innlenda veltu og meðalgengisvísitölu á erlenda. Innlands var 5,4% raunaukning, en erlend velta dróst saman um 16,3%. Raunveltan í des. á sl. ári var 3,5% minni en í des. 2000. Samdrátturinn nam 2,4% innanlands og 25% erlendis.



Níu mánaðauppgjör sýna mun betri afkomu en vænst hafði verið. Hagnaður fyrir afskriftir (HAF) hefur aukist, en rekstrarniðurstaðan (hagn. eftir skatta=HES) er enn í járnnum. Hún er þó ekki neikvæð eins og kom fram í 3 og 6 mánaða uppgjörum fyrr á árinu. Milli ára jókst velta skráðra fyrirtækja um rúmlega fimmting og að raungildi um 15%. Fjármagnsliðir eru enn mjög neikvæðir, enda hélt gengi krónunnar áfram að falla á 3. ársfjórðungi. Veltufé frá rekstri er svipað hlutfall af veltu og í fyrra.

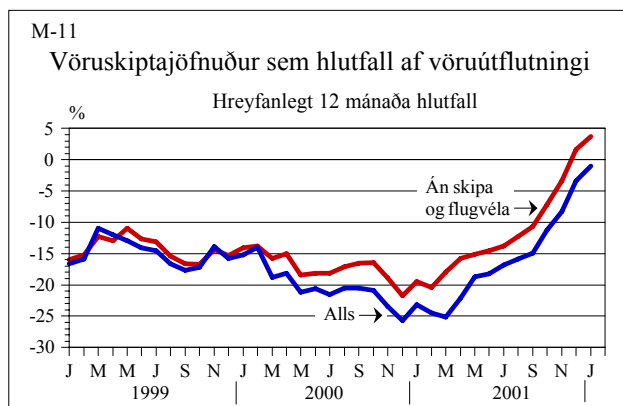


Seinustu 4 mánuði hefur samdráttur orðið í sölu sements miðað við sömu mánuði fyrir ári. Salan í janúar var u.þ.b. þriðjungur minni en í janúar 2001. Í jan. sl. var bílainnflutningur 36% minni en fyrir ári. Nýskráningar bifreiða í janúar voru um 30% færri að meðaltali í janúarmánuðum árin 1991-2001.

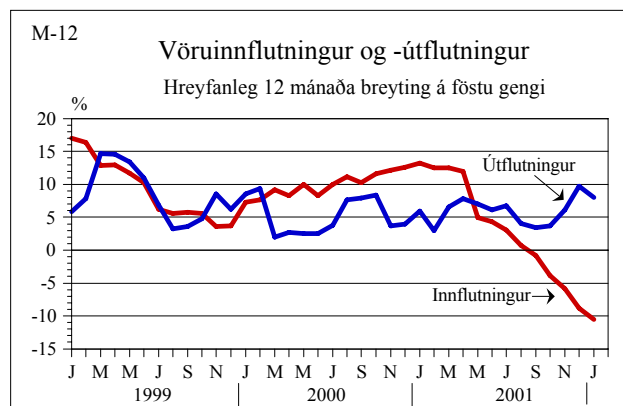


Óvegið samningsverð tíu síðustu samninga í útboðum Framkvæmdasýslu ríkisins hefur að undanförunni verið tæplega 10% undir kostnaðaráætlunum.

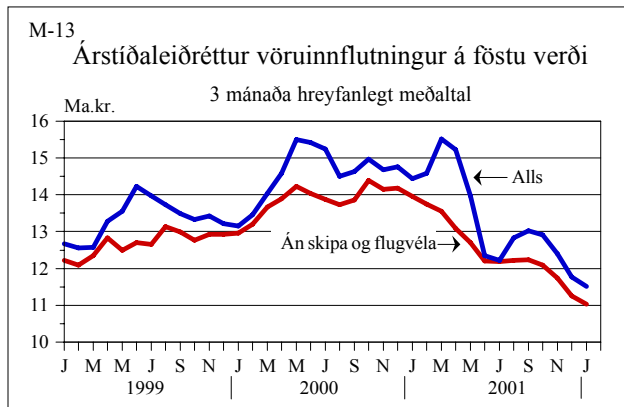
### III Utanríkisviðskipti og ytri skilyrði



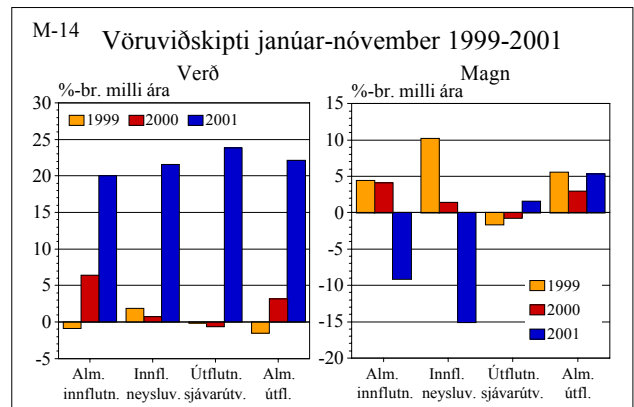
Á síðasta ári var 3 ma.kr. halli á vöruviðskiptum við útlönd, án viðskipta með skip og flugvélar og hallinn var 6,7 ma.kr. í heild. Í janúar voru vöruskipti hagstæð um 5,3 ma.kr.



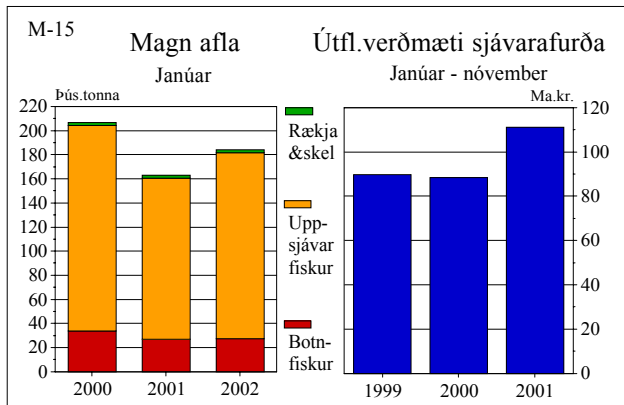
Í desember voru fluttar út vörur fyrir 17,9 ma.kr. og inn fyrir 13,8 ma.kr. Í janúar voru fluttar út vörur fyrir 18,9 ma.kr. sem er 14½% meira en í janúar í fyrra á föstu gengi. Fluttar voru inn vörur fyrir 13,6 ma.kr. sem er 14,1% minna en í janúar í fyrra á föstu gengi.



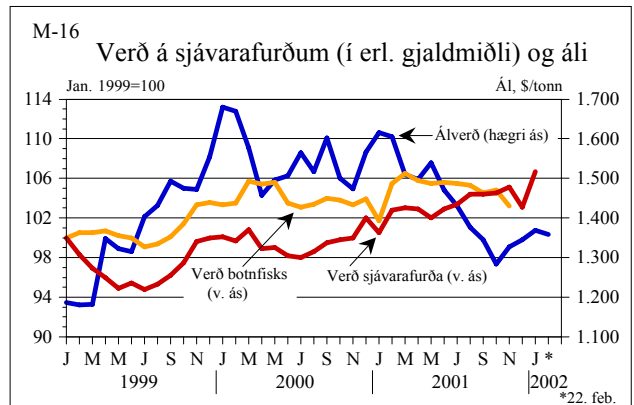
Árstíðaleiðréttur innflutningur hefur dregist mikið saman undanfarna mánuði og hefur ekki verið minni síðan í desember 1997 bæði í heild og án skipa og flugvéla.



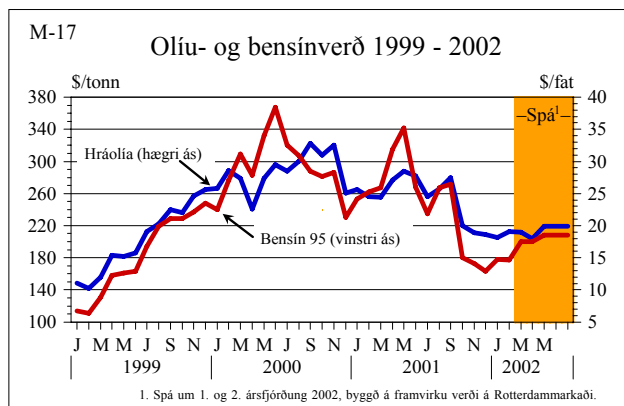
Fyrstu ellefu mánuði ársins var almennur útflutningur 5,4% meiri en árið áður og verð hækkaði um rúm 22%, sem að mestu má rekja má til rúmlega 20% hækkunar á meðalverði erlends gjalddeyris frá sama tíma í fyrra. Útflutningur iðnaðarvöru jókst um 13,2% að magni og útflutningur sjávarafurða um rúm 1½%. Innflutningur dróst saman um 6,6%, þar af almennur innflutningur um 9,1% og innflutningur neysluvöru um 15,2%.



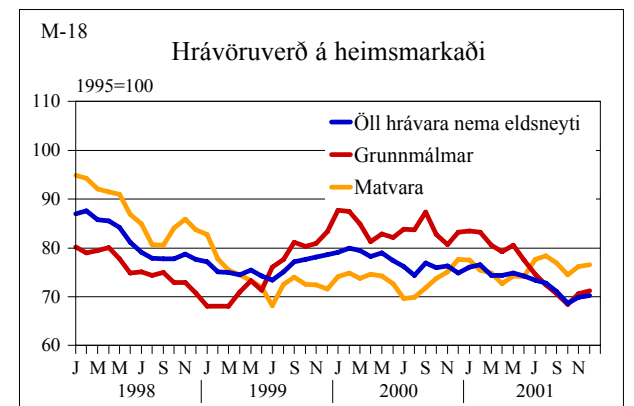
Aflbrögð voru allgóð í janúar og aflinn 13% meiri en í janúar 2001. Botnfiskafinn jókst lítillega og vel aflaðist af loðnu. Líkur eru á að loðnukvótinn, sem er í stærra lagi á þessu ári, muni allur nást á vertíðinni.



Verðlag sjávarafurða hefur hækkað undanfarna mánuði. Botnfiskverð í erlendri mynt var í janúar 3% herra er fyrir ári, verð bræðsluafurða 36% herra og síldarafurða (frystra og saltðra) um 48% herra. Álverð hefur á undanförmum mánuðum verið á bilinu 1360-1380 US\$/tonn, sem er 10-15% herra en sl. haust, þegar það var sem lægst.



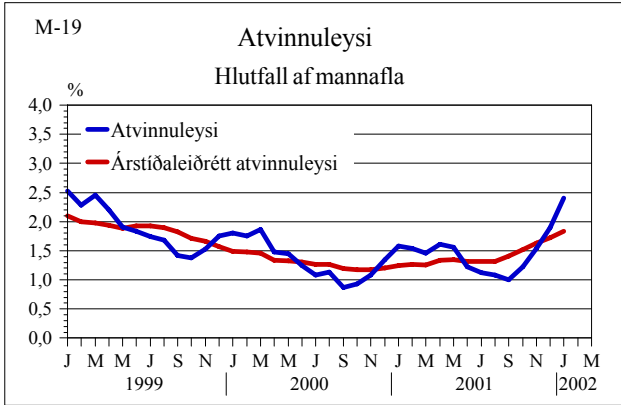
Hráolíuverð hefur verið um 20 US\$/fatið sl. vikur og engin merki um verulegar verðbreytingar á næstunni. Áhrif Opec ríkja á verðmyndun hefur dvínað enda fer hlutdeild þeirra í heimsverslun með olíu minnkandi. Raunvirt oliuverð hefur ekki verið lægra frá árinu 1973, eða fyrir upphaf fyrri oliukreppu og er u.þ.b. 10% lægra en að meðaltali allt frá árinu 1945. Bensínverð hefur undanfarna mánuði verið á bilinu 160-190 US\$/tonn.



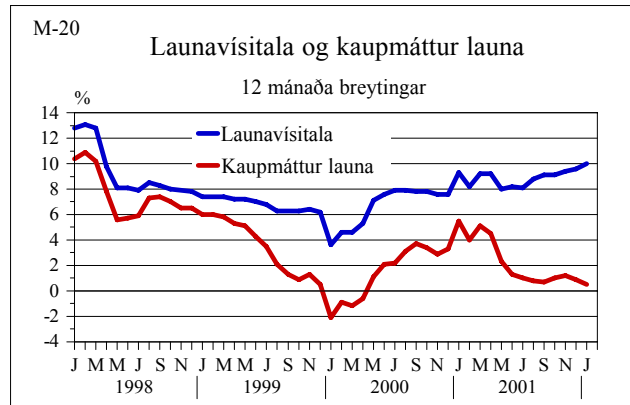
Almennt hrávöruverð án eldsneytis heldur áfram að vera mjög lágt, um 5% lægra að jafnaði árið 2001 en 2000. Að nokkru leyti skýrist þetta lága verð af verulegri lækkun grunnmálma undanfarnin 2 misseri.



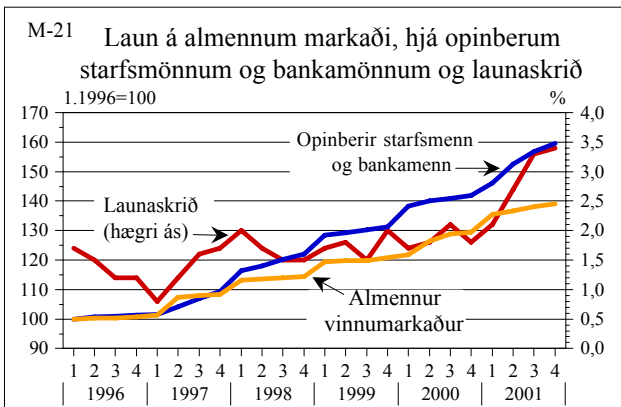
## IV Vinnumarkaður og tekjur



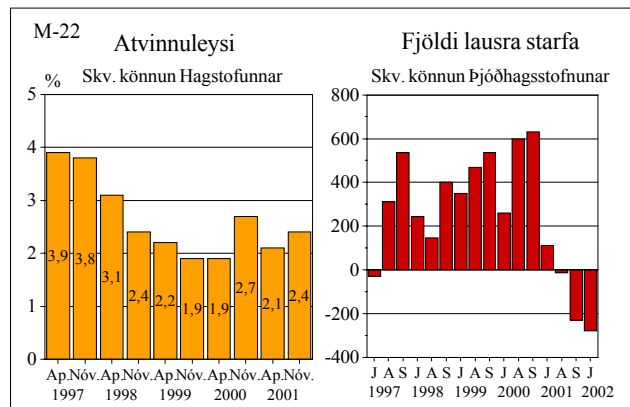
Atvinnuleysi í janúar mældist 2,4%, eða ½% meira en í desember. Í janúar 2001 var atvinnuleysi 1,6%. Árstíðaleiðrétt atvinnuleysi var 1,8% í janúar, samanborið við 1,2% í janúar í fyrra.



Launavísitala hækkaði um 3½% í janúar og 10% undanfarna 12 mánuði. Hækkun vísitöunnar á milli mánaða má rekja til kjarasamninga. Í janúar hafði kaupmáttur launa aukist um ½% undanfarna 12 mánuði.

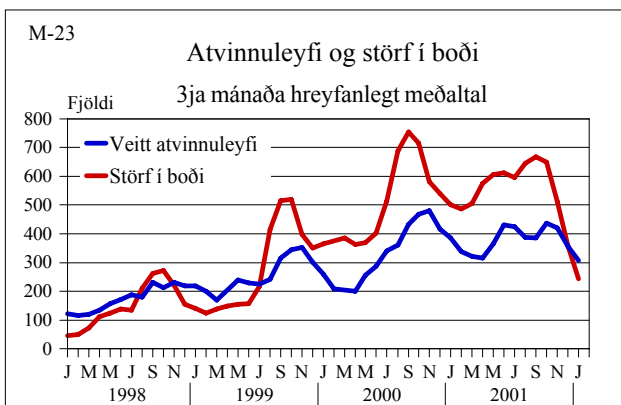


Launavísitala opinberra starfsmanna og bankamanna hækkaði um 12,3% frá 4. ársfj. 2000 til 4. ársfj. ársins 2001. Á sama tíma hækkuðu laun á almennum vinnumarkaði um 7,3%. Launaskrið hefur aukist að undanfögnu. Launaskrið yfir 12 mánuði mældist 3,3% á 3. ársfj. 2001 og 3,4% á 4. ársfj.

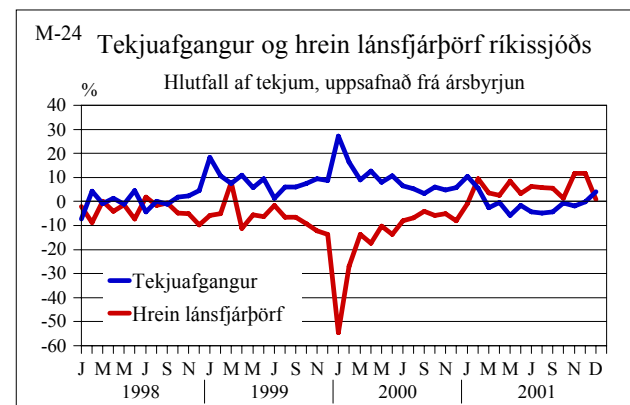


Samkvæmt vinnumarkaðskönnun ÞHS sem gerð var í janúar töldu atvinnurekendur á landinu öllu æskilegt að fækka starfsfólki um 0,4% af áætluðu vinnuafli. Nokkur vatnaskil hafa orðið í atvinnuþróun milli höfuðborgarsvæðisins og landsbyggðarinnar, vildu atvinnurekendur á höfuðborgarsvæðinu fækka starfsfólki í fyrsta sinn frá árinu 1997 eða um 0,9% af vinnuafli þar. Á landsbyggðinni vildu þeir hins vegar fjölga starfsfólki um 1,2% af vinnuafli þar.

## V Opinber fjármál

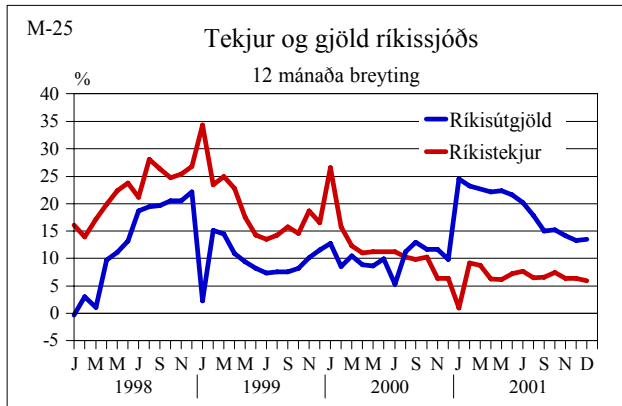


Veitt voru 341 atvinnuleyfi í janúar sl., samanborið við 374 í janúar 2001. Nýjum tímabundun atvinnuleyfum hefur fækkað mun meira. Meðalfjöldi veittra atvinnuleyfa undanfarna 3 mánuði er 307, sem er töluverð fækkun frá því fyrir ári. Fjöldi lausra starfa hjá vinnumiðlunum í lok desember var 182, sem er rúmlega helmingi minna en á sama tíma fyrir ári (435).

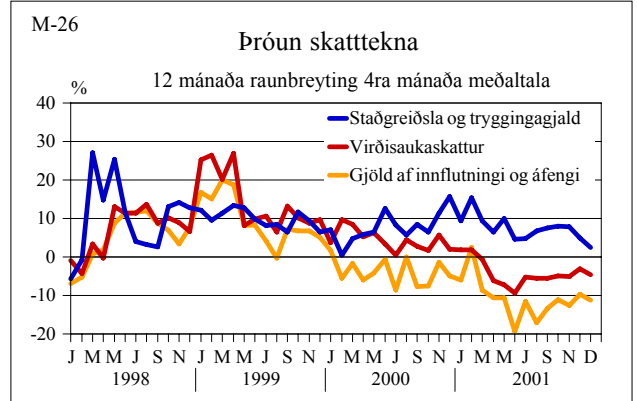


Greidd gjöld voru hálfan milljarð umfram innheimtar tekjur 2001, þrátt fyrir 1,6 ma.kr. tekjur af eignasölu. Afkoman var jákvæð um 3,5 ma.kr. í desember. Nettóútreymi á eignahreyfingum varð 24 ma.kr., sem stafar af 9 ma.kr. fjárframlagi og 16 ma.kr. láni til að bæta gjaldeyrisstöðu seðlabankans. Hrein lánsfjárförf varð 26 ma.kr. Þar af voru 12½ ma.kr. greiddir inn á leyfisskuldbindingar. Nettólántaka var einkum 6 ma.kr. í ríkisvxlum og 34 ma.kr. erlendis. Í janúar 2002 var afkoman jákvæð um 0,7 ma.kr. á móti 1,8 ma.kr. fyrir ári.



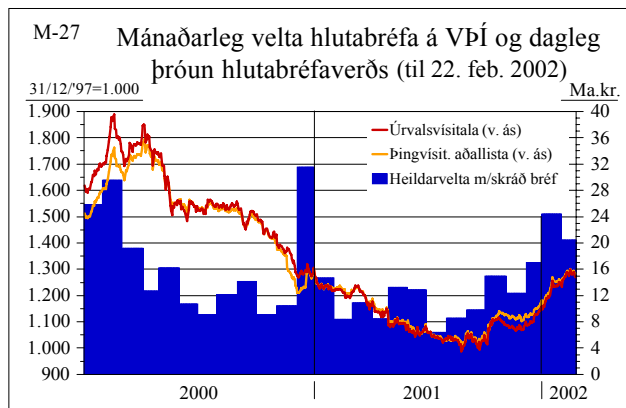


Innheimtar tekjur 2001 urðu 6,4% hærra en árið 2000. Tekjuskattur einstaklinga og tryggingagjöld skiluðu 14% meira en árið áður, aðrir beinir skattar gáfu 8% meira af sér, en óbeinir skattar án tryggingagjalda stóðu í stað. Útgjöld hækkuðu um um rúm 13% milli ára, en áttu að hækka um 8% skv. fjárlögum. Nemur framúrkeysla u.þ.b. 10 ma.kr.. Þar af stafa 2/3 af verð- og launahækkunum, en þriðjungur af sérstökum tilefnum, einkum bótagreiðslum í kjölfar öryrkjadómsins og hærra vaxtagreiðslum.

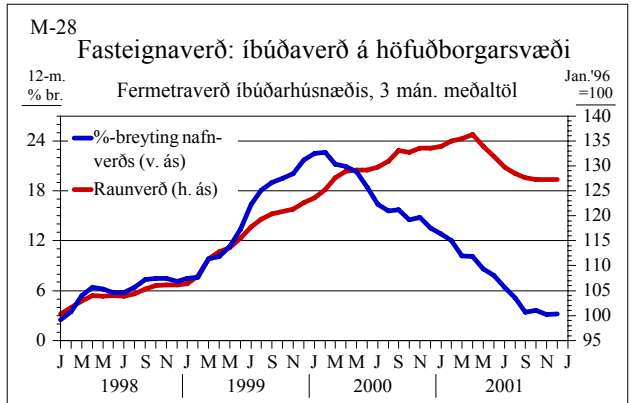


Tekjur af innflutningssköttum dragast enn saman. Þótt dregið hafi úr samdrættinum eftir mitt ár 2000, nemur hann enn 10% miðað við neysluverð. Virðisaukaskattstekjur eru nú um 5% lægri að raungildi en á sama tíma fyrir ári og raunaukning skatta af launatekjum hefur hjaðnað niður fyrir 3% skv. síðustu mælingu.

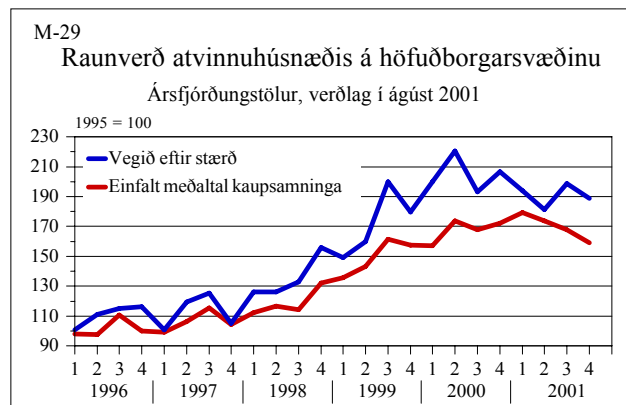
## VI Gengi og eignaverð



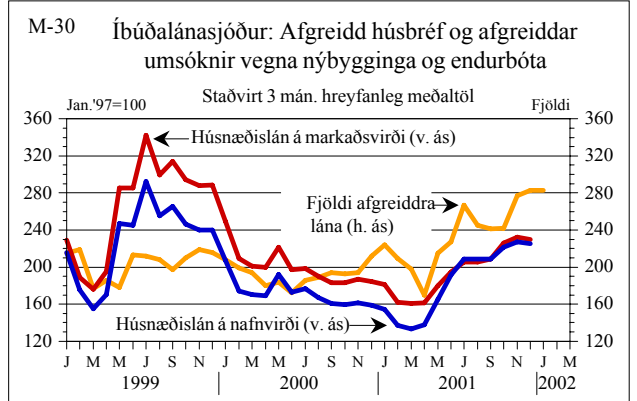
Hlutabréf hafa hækkað frá áramótum um 10%. Það má rekja til væntinga um góða og batnandi afkomu fyrirtækja, sérstaklega í sjávarútvegi, bönkum og útflutningsiðnaði. Aukinnar bjartsýni gætir, t.d. vegna styrkingar krónunnar undanfarna vikur. Gengisþróun hlutabréfa er fremur misjöfn, allt frá 70% hækkun til rúmlega 20% lækkunar. Gengi hlutabréfa 12 fyrirtækja hækkaði meira en 15% frá áramótum og gengi 9 fyrirtækja hækkaði meira en 20%.



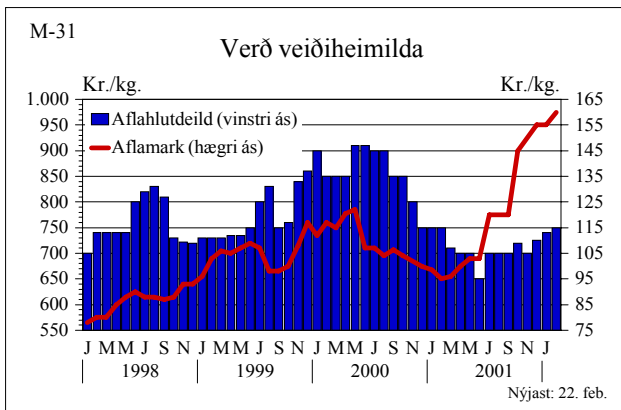
Visitala fasteignaverðs (bæði sér- og fjölbýli) á höfuðborgarsvæðinu hækkaði um 3,2% á 12 mánuðum til desember 2001, en svipuð hækkun hefur mælst undanfarna 4 mánuði. Visitala fermetraverðs í fjölbýli, sem nær fram í janúar 2002, hækkaði um 0,3% milli mánaða og 4,5% undanfarna 12 mánuði.



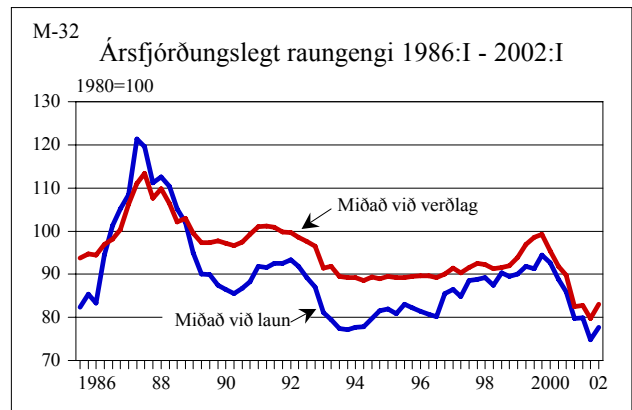
Visbendingar eru um að raunverð atvinnuhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu sé heldur að lækka, en vegna þess hve mælingar í ársfjórðungi eru fáar og sölusamningar ósamleitir, verður að túlka þær með varúð, ekki síst þar sem mismunandi reikningsaðferðir sýna nokkuð ólíka þróun. Báðar vísitölurnar í myndinni sýna þó 3-4% raunlækkun (um 4% krónutöluhækkun) frá seinni helmingi 2000 til jafnlengdar 2001.



Afgreiddar umsóknir hjá Íbúðalánasjóði vegna nýbygginga og endurbóta voru 274 í janúar samanborið við 234 í janúar í fyrra. Fjöldi afgreiddra lána til kaupa á notuðu húsnæði í janúar voru 474 sem er ívið minna en í janúar í fyrra (496). Upphæð afgreiddra húsbrefa hækkaði verulega undanfarna mánuði vegna aukinna viðskipta með húsnæði.

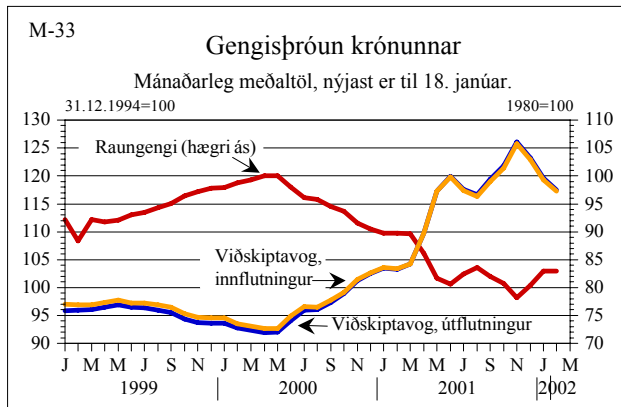


Kvótaverð heldur áfram að hækka. Leigukvótinn er nú 36% hærri en meðalverðið 2001 og varanlegur kvóti 6% hærri. Sala á kvóta er þó lítil meðal annars vegna óvissu um heimildir til framsals í framtíðinni, lélegra gæfta og aflatregðu undanfarnar vikur.

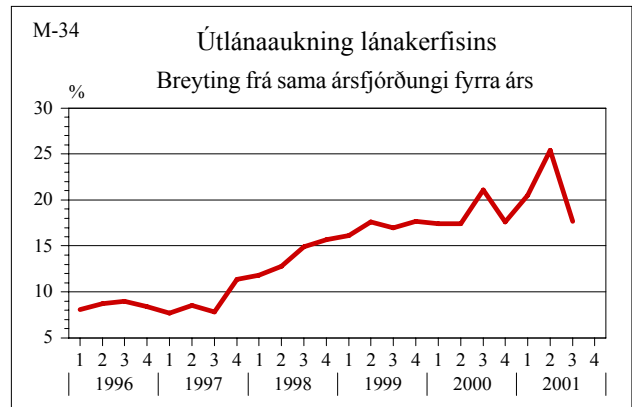


Raungengi krónunnar miðað við verðlag á 4. ársfj. 2001 var 10,9% lægra en á sama tíma í fyrra og 14,4% lægra en að meðaltali undanfarin 10 ár, en 11,4% lægra sé miðað við laun.

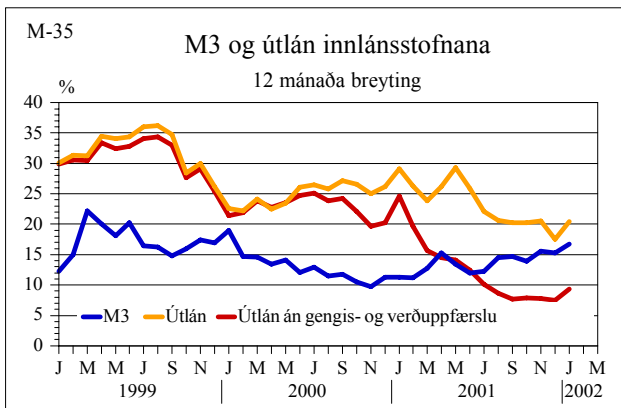
## VII Peningar, útlán og vextir



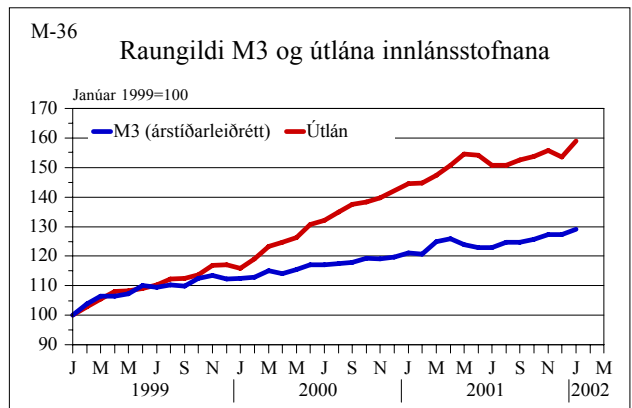
Gengi krónunnar hefur styrkst nokkuð undanfarið eða um 3% frá áramótum til 22. febrúar. Mánaðarlegt raungengi krónunnar miðað við verðlag var í janúar 7,5% lægra en fyrir ári.



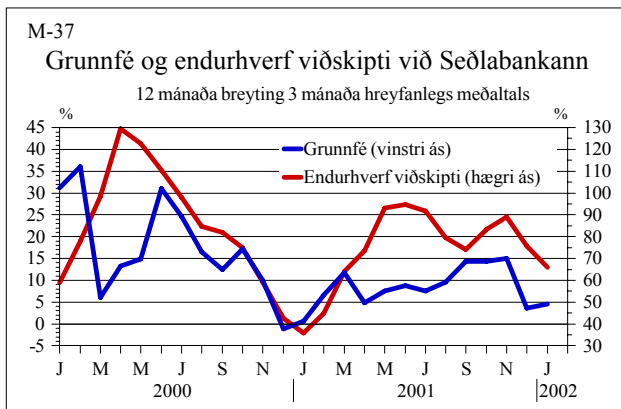
Síðastliðna 3 mánuði hefur dregið úr vexti útlána lánakerfisins. Vöxtur útlána og verðbréfaeignar lánakerfisins yfir 12 mánuði nam þá 18%, samanborið við 25½% vöxt í júnílok. Á 3. fjórðungi ársins dró útlána-vexti til bæði fyrirtækja og heimila, en þó sýnu meir til fyrirtækja. Vöxtur útlána til fyrirtækja varð mestur fyrir ári, þegar hann fór yfir 30%, en var í septemberlok kominn niður í 18%. Vöxtur útlána til heimila var hins vegar svipaður og í lok sl. árs eða 14%.



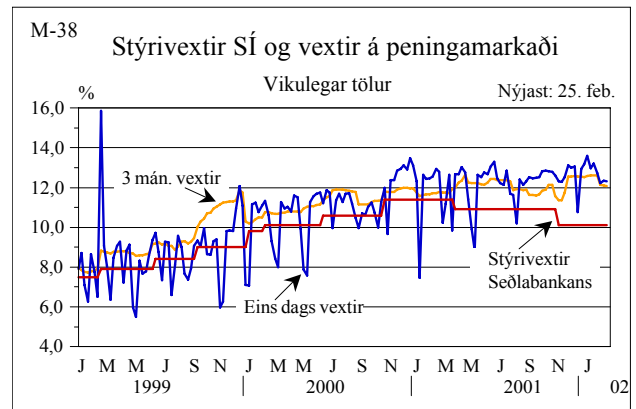
Breyting í % til janúar 2002	M3	Útlán	Útlán án uppfærslu
Yfir 1 mánuð (M3 árstíðarleidd)	2,1	0,8	1,0
Yfir 3 mánuði, umreiknuð til árshraða (M3 árstíðarleidd)	19,8	11,2	14,5
Yfir 12 mánuði	16,7	18,5	9,3



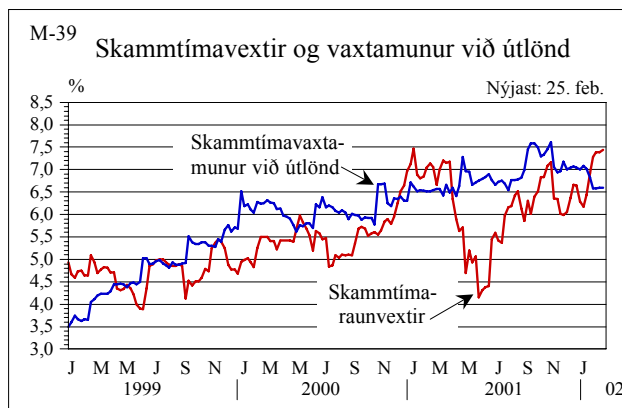
Breyting í % til janúar 2002	M3	Útlán
Yfir 1 mánuð (M3 árstíðarleidd)	1,5	3,4
Yfir 3 mánuði, umreiknuð til árshraða (M3 árst.leiðr.)	11,3	13,8
Yfir 12 mánuði	6,7	10,0



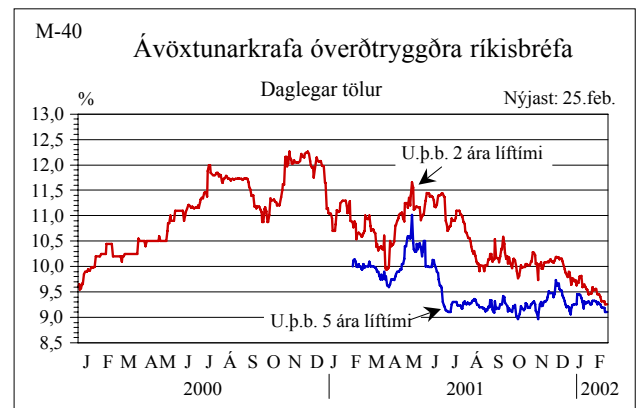
Grunnfé Seðlabankans jókst í janúar um rúmlega 4½% frá sama tíma á árinu á undan (m.v. þriggja mánaða hreyfanlegt meðaltal). Á sama tíma jukust endurhverf viðskipti lánastofnana við Seðlabankann um rúmlega 65%. Mismunurinn skýrist af minnkandi innstæðum lánastofnana í Seðlabankanum. Síðustu mánuði virðist hafa hægt nokkuð á vexti grunnfjár og stöðu endurhverfra viðskipta sem þróast nokkuð í takt við hvor aðra eins og sést á myndinni.



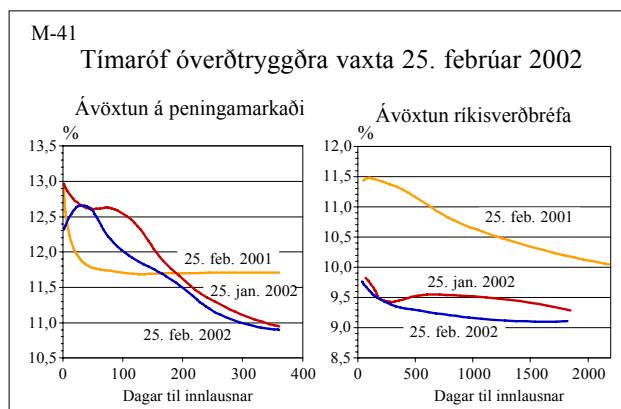
Stýrivextir Seðlabankans voru síðast lækkaðir um 0,8 prósentustig 8. nóvember sl. Vextir daglána á peningamarkaði hafa á sama tíma lækkað um tæplega 0,3 prósentustig en vextir þriggja mánaða peningamarkaðsvíxla hækkað um rúmlega ½ prósentustig. Frá síðustu verðbólguþspá bankans hafa dagvextir og þriggja mánaða vextir lækkað um rúmlega ½ prósentustig.



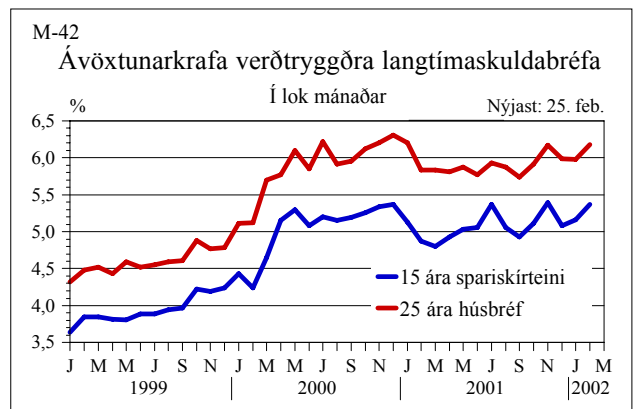
Raunstýrivextir Seðlabankans mældir með verðbólguálaginu voru 25. feb. 7,4%, eða 0,3 prósentustigum hærrí en þegar ramma peningastefnunnar var breytt 27. mars sl. og 1 prósentustigi hærrí en þegar síðasta verðbólguþspá var gerð 21. janúar sl. Skammtíma vaxtamunur gagnvart útlöndum er nú 6,6% og hefur minnkað um 0,43 prósentustig frá 21. janúar sl.



Ávöxtun tveggja ára ríkisbréfa hefur lækkað nokkuð undanfarna mánuði en ávöxtun fimm ára bréfa staðið nokkurn vegin í stað. Ávöxtun tveggja ára bréfa er nú 9,26% en ávöxtun fimm ára bréfa 9,11%. Vextir tveggja ára bréfa hafa lækkað um 1,35 prósentustig frá því peningastefnunni var breytt 27. mars sl. en vextir fimm ára bréfa um 0,79 prósentustig. Frá síðustu verðbólguþspá bankans hafa óverðtryggðir langtíma vextir lækkað um 0,2-0,3 prósentustig.

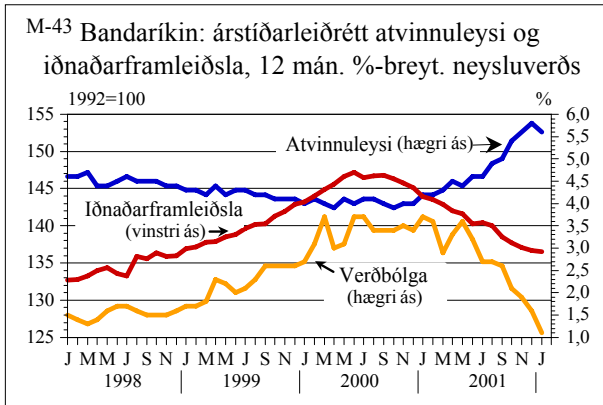


Ávöxtunarkerill peningamarkaðsbréfa hefur verið niðurrhallandi um nokkurn tíma og er hallinn meiri nú en hann var fyrir ári. Það bendir til þess að markaðsaðilar hafi nú meiri trú á minnkandi verðbólgu og lækkun vaxta á næstu misserum en þeir höfðu á sama tíma fyrir ári. Ávöxtunarkerill ríkisverðbréfa hefur einnig verið niðurrhallandi um nokkurn tíma. Ferillinn hefur allur hliðrast niður á við frá því fyrir ári en langi endi ferilsins er aðeins flatari nú en hann var fyrir ári.

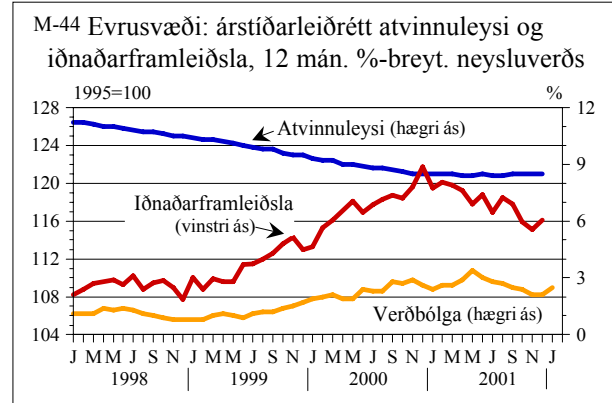


Raunávöxtun 15 ára spariskirteina var 5,37% 25. feb. sl. og hefur lækkað um u.þ.b. ½ prósentustig frá því fyrir ári. Raunávöxtun 25 ára húsbrefa er nú 6,18% og hefur lækkað um 0,35 prósentustig frá því fyrir ári síðan.

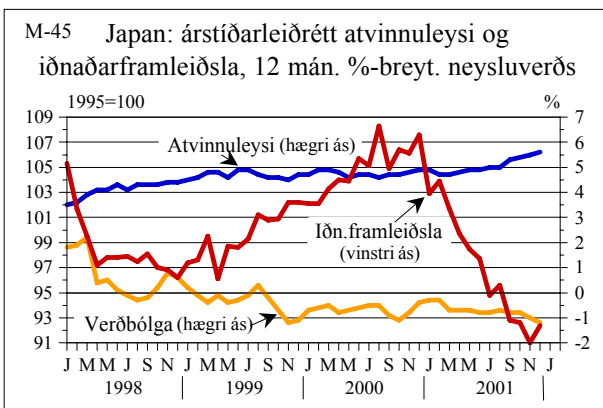
## VIII Alþjóðleg efnahagsmál



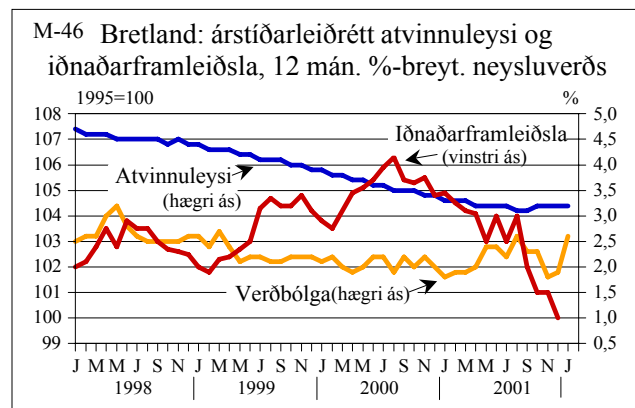
Janúar var 14. mánuður samdráttar iðnaðarframleiðslu á 15. mánaða tímabili. Samtals hefur iðnaðarframleiðslan dregist saman um 7,3% frá júní 2000. Atvinnuleysi minnkaði um 0,2% í janúar þrátt fyrir að störfum fækkaði um 89.000. Verðbólga mældist 1,1% í janúar, sem er minnsta verðbólga frá árinu 1965. Án matvæla og orku er verðbólga töluvert meiri, eða 2,6%.



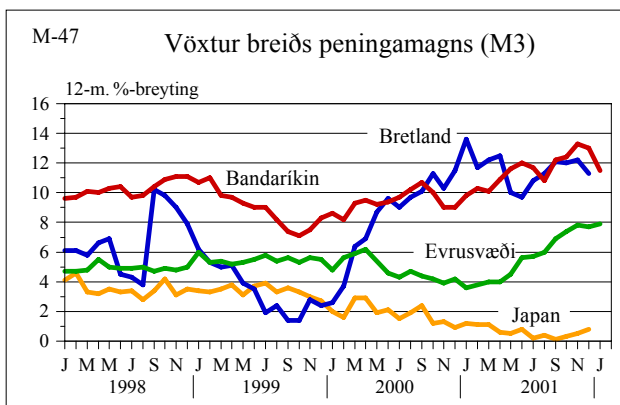
Atvinnuleysi á evrusvæðinu var nánast óbreytt allt sl. ár og mældist 8,5% í desember eins og í byrjun ársins. Eftir 3ja mánaða samfellda lækkun jókst iðnaðarframleiðsla á evrusvæðinu um 0,8% í desember og var 4,1% minni en fyrir ári. Verðbólga á evrusvæðinu jókst í 2,5% í janúar skv. bráðabirgðamælingu. Er það rakið til áhrifa veðurfars, skatta og breytinga á grunni vísitölnunnar fremur en gjaldmiðlabreytingarinnar.



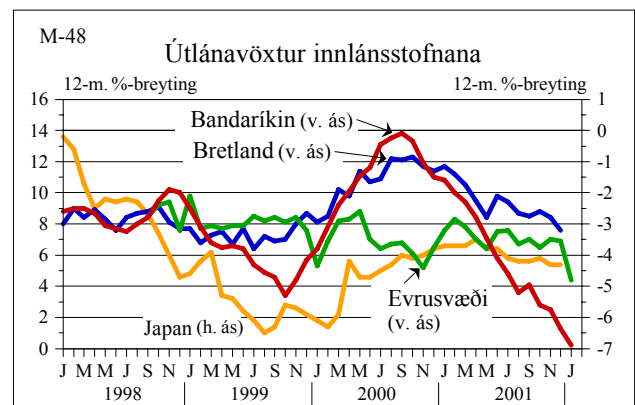
Neysluverð lækkaði um 1,2% í desember og verðhjöðnun mælist 0,7% á 12 mánuðum. Heildsöluverð hefur lækkað í 15 mánuði samfleytt og lækkaði um 1,4% í desember. Iðnaðarframleiðslan jókst um 1½% í desember en hefur dregist saman um 14% á 12 mánuðum. Atvinnuleysi jókst í 5,6% í desember, hið hæsta frá stríðslokum.



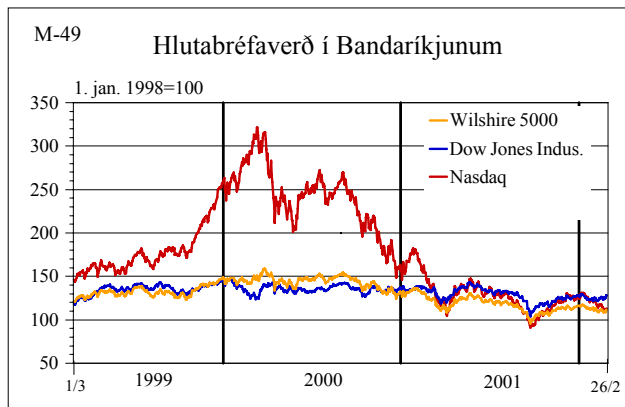
Verðbólga jókst úr 0,7% í desember, sem var 40 ára lágmark, í 1,3% í janúar. Án vaxta mældist verðbólgan 2,6%. Skráð atvinnuleysi var óbreytt í janúar, 3,2%, en mældist 5,2% í atvinnukönnun síðustu 3 mánuði ársins. Iðnaðarframleiðslan dróst saman um 0,5% í desember og 6,4% á 12 mánuðum, sem er mesti samdráttur frá árinu 1991.



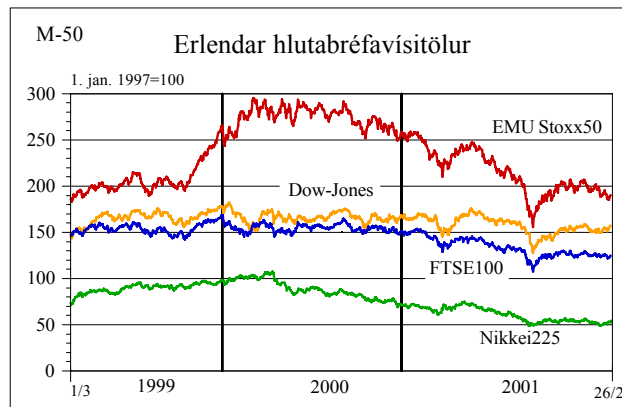
Ársvöxtur M3 var óbreyttur í desember, eða 8%. Vöxtur þriggja mánaða meðaltals, sem ECB miðar formlega við, jókst úr 7,4% í 7,6%. Í Bandaríkjunum var vöxtur M3 yfir 12 mán. til janúarloka 11,5%, heldur hægari vöxtur en mánuðina á undan.



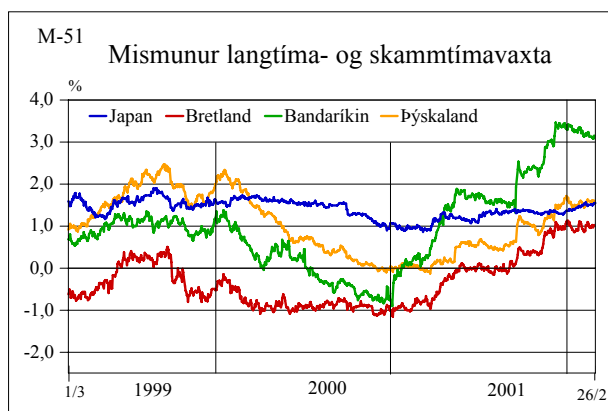
Tólf mánaða vöxtur útlána á evrusvæðinu til aðila innan svæðisins var 5,3% í desember. Tólf mánaða vöxtur útlána í Bandaríkjunum til innlendra aðila annarra en fjármálastofnana nam 6,1% í janúarlok.



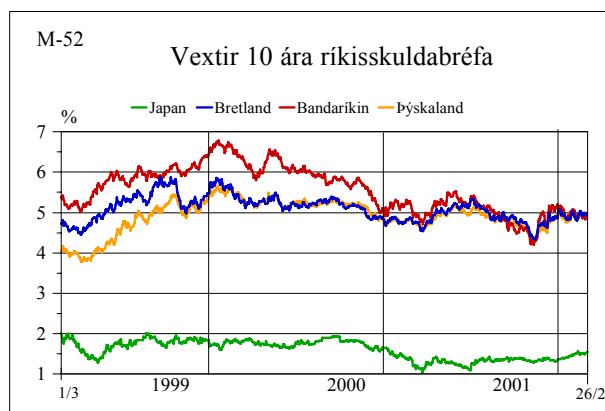
Sl. vikur gætti áhrifa gjaldþrots Enron orkufyrirtækisins í Bandaríkjunum og dapra hagnaðartalna á hlutabréfaverð, einkum á sviði hátækni. Þær hafa slegið nokkuð á bjartsýni sem tók V/H hlutföll í Bandaríkjunum í áður óþekktar hæðir í byrjun ársins...



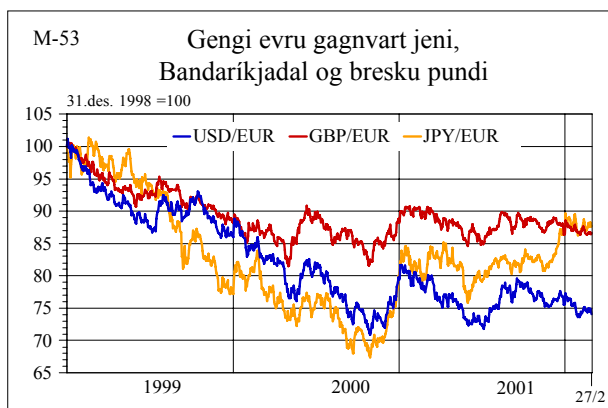
...síðustu daga hafa hlutabréf hækkað í verði á ný.



Helstu seðlabankar heims hafa haldið að sér höndum á árinu, eftir nokkrar lækkunar fyrir hluta desember 2001.



Langtímavextir í Bandaríkjunum og evrusvæðinu hafa nýlega verið mjög svipaðir, aðeins lægri en fyrir ári í Bandaríkjunum en ívið hærri á evrusvæðinu.



Gengi evrunnar gagnvart Bandaríkjadal hefur sl. mánuð verið á bilinu 86-88 bandarísk cent. Gengi japanska jensins gagnvart Bandaríkjadal og evru hefur að undanföngu verið töluvert lægra en jafnan á síðasta ári.

# Skýringar við myndir í Hagvísum Seðlabanka Íslands

## *Mynd 1. Verðbólga*

Heimild: Hagstofa Íslands og Eurostat. 12 mánaða %-breyting neysluverðsvisitölu Hagstofunnar og samræmdrar neysluverðsvisitölu EES (Harmonised Index of Consumer Prices, HICP). Einnig er sýnt verðbólguþéttun Seðlabanka Íslands sem tekið var upp í mars 2001.

## *Mynd 2. Neysluverðsvisitatala eftir eðli og uppruna*

Heimild: Hagstofa Íslands. Sýndar eru 12 mánaða %-breytingar fjögurra undirliða neysluverðsvisitölnnar: vísitölu húsnæðis, innfluttra vara án áfengis og tóbaks, innlendra vara án búvöru og grænmetis og annarrar þjónustu. Til og með febrúar 1997 er grænmeti innifalið í liðnum innlendar vörur án búvöru og grænmetis. Frá og með mars 1997 breyttist sundurliðun Hagstofu og grænmeti var einnig undanskilið.

## *Mynd 3. Verð innfluttrar vöru í vísitölu neysluverðs og vöruskiptavegin innflutningsgengisvísitala*

Heimild: Hagstofa Íslands, Seðlabanki Íslands. Verð á innfluttum vörum án áfengis og tóbaksverðs í vísitölu neysluverðs. Meðaltal mars 1997-febrúar 2002 = 100. Vöruskiptavegin innflutningsgengisvísitala, meðaltal mánaðar. Mars 1997 = 100.

## *Mynd 4. Verðbólguvæntingar*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Mælikvarðar á verðbólguvæntingar eru annars vegar verðbólguvæntingar almennings og hins vegar verðbólguálag ríkisskuldabréfa. Væntingar almennings eru skv. könnun sem PriceWaterHouseCoopers gerir fyrir Seðlabankann þrisvar sinnum á ári, þar sem spurt er hver verðbólgan muni verða næstu 12 mánuði. Verðbólguálag ríkisskuldabréfa er mismunur ávöxtunar ríkisbréfa og spariskírteina svipaðrar tímallengdar. Annars vegar er reiknaður mismunur á bréfum til u.þ.b. 2 ára (RIKB 03 1010 og RIKS 03 0210) og hins vegar munur ríkisbréfa til um 5½ árs og spariskírteina til 3½ árs (RIKB 07 0209 og RIKS 05 0410.) Tölur eru í mánaðarlok tímabilið janúar 1999-september 2001 og daglegar frá október 2001.

## *Mynd 5. Ársfjórðungslegar þjóðhagsstærðir*

Heimild: Þjóðhagsstofnun. Magnbreyting einkaneyslu, þjóðarútgjalda og vergrar landsframleiðslu frá sama fjórðungi á fyrra ári.

## *Mynd 6. Velta samkvæmt virðisaukaskattskýrslum*

Heimild: Þjóðhagsstofnun. Veltubreyting á milli ára sl. tvö ár. Sýndar eru tölur um heildarveltu og fimm undirliði. Tölur eru uppsafnaðar frá ársbyrjun og staðvirtar með vísitölu neysluverðs eða viðeigandi undirvísitölu hennar.

## *Mynd 7. Greiðslukortavelta*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Velta greiðslukorta (samanlögð velta debetkorta og kreditkorta) innanlands og erlendis. Staðvirt er með vísitölu neysluverðs og sýnd er breyting veltu frá fyrra ári, annars vegar í einum mánuði og hins vegar á tímabilinu frá ársbyrjun til loka hvers mánaðar.

## *Mynd 8. Velta og afkoma skráðra atvinnufyrirtækja*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Sýnd er raunveltuaukning og eftirfarandi hlutföll af veltu: hagnaður fyrir afskriftir og fjármagnsliði, hagnaður eftir skatta og fjármagnsliði. Úrtak er parað við fyrra ár og notaðar fyrirliðgjandi upplýsingar hverju sinni.

## *Mynd 9. Sementssala og nýskráningar bifreiða*

Heimildir: Sementsverksmiðjan hf., Aalborg Portland Ísland hf. og Bílgreinasambandið. Sementssala tveggja aðila, Sementsverksmiðjunnar hf. og Portland Cement. Hinn síðarnefndi hóf sölu sements hér á landi á árinu 2000. Bæði nýjar og notaðar nýskráðar bifreiðir, allir flokkar (fólks-, hópferða-, vöru- og sendibifreiðir).

## *Mynd 10. Hlutfall samningsverðs af kostnaðaráætlun í útboðum Framkvæmdasýslu ríkisins*

Heimild: Framkvæmdasýsla ríkisins. Sýnt er hreyfanlegt meðaltal (óvegið) tíu samninga.

## *Mynd 11. Vöruskiptajöfnuður sem hlutfall af vöruútflutningi*

Heimild: Hagstofa Íslands. Hreyfanlegt 12 mánaða hlutfall.



*Mynd 12. Vöruinnflutningur og vöruútflutningur*

Heimild: Hagstofa Íslands. Innflutningur eða útflutningur síðustu 12 mánaða sem hlutfall af 12 mánuðum þar á undan.

*Mynd 13. Árstíðaleiðréttur vöruinnflutningur á föstu verði*

Heimild: Hagstofa Íslands. Hreyfanlegt 3 mánaða meðaltal vöruinnflutnings er árstíðaleiðrétt. Sett á fast verð og gengi með vísitölu erlends verðlags og meðalgengisvísitölu m.v. innflutning. Vísitala erlends verðlags er fengin með því að vege saman með gengisvoginni vísitölur verðlags í helstu viðskiptalöndum.

*Mynd 14. Utanríkisviðskipti*

Heimild: Þjóðhagsstofnun. Verð og magnþróun á innflutningi og útflutningi. Almennur innflutningur jafngildir heildarvöruinnflutningi að frátöldum skipum flugvélum og ýmsum vörum (afgangslíður). Almennur útflutningur jafngildir heildarvöruútflutningi að frádregnum skipum, flugvélum og ýmsum vörum (afgangslíður).

*Mynd 15. Afli og útflutningsverðmæti sjávarafurða*

Heimild: Hagstofan. Afli íslenskra skipa á heimamiðum og fjarmiðum. Sýnt er aflamagn eftir helstu flokkum, uppsafnað frá ársbyrjun til loka næstliðins mánaðar. Verðmæti útfluttra sjávarafurða eru f.o.b.-tölur á nafnvirði, frá áramótum, en ná oftast mánuði styttra fram en aflamagnið.

*Mynd 16. Verð á sjávarafurðum og áli*

Heimild: Þjóðhagsstofnun og London Metal Exchange (LME). Verð sjávarafurða mælt í íslenskum krónum kemur frá Þjóðhagsstofnun. Það er umreiknað yfir í erlendan gjaldmiðil með því að deila með útflutnings-vöruskiptavog. Verð áls frá LME. Sýnd eru mánaðarleg meðaltöl og auk þess nýjasta álverð. Ekki er árstíðaleiðrétt.

*Mynd 17. Olíu- og bensínverð*

Heimild: Bloomberg. Hráolía, bensín og IPE, framvirkt verð. Sýnd eru mánaðarleg meðaltöl, seinustu dagverð og framvirkt verð næstu tveggja ársfjórðunga.

*Mynd 18. Hrávöruverð á heimsmarkaði*

Heimild: Thomson Financial/IMF. Mánaðarlegar tölur. Hrávöruverð án eldsneytis, verð á grunnmálmum og verðlag matvæla.

*Mynd 19. Atvinnuleysi*

Heimild: Vinnuálastofnun, Seðlabanki Íslands. Mánaðarlegar tölur. Skráð atvinnuleysi sem hlutfall af mannafla, mælt og árstíðaleiðrétt. Skráð atvinnuleysi er meðalfjöldi einstaklinga sem skráðir eru á atvinnumiðlunum á öllu landinu, sem hlutfall af áætluðum mannafla á vinnumarkaði í hverjum mánuði.

*Mynd 20. Launavísitala og kaupmáttur launa*

Heimild: Hagstofa Íslands. 12 mánaða breyting launavísitölnnar, tímabil miðast við útreikningstíma. Kaupmáttur sem launavísitala staðvirt með vísitölu neysluverðs.

*Mynd 21. Laun á almennum markaði, opinberum starfsmönnum og launaskrið*

Heimild: Hagstofa Íslands. Ársfjórðungslegar tölur, breyting frá sama ársfjórðungi árið áður. Laun á almennum markaði og laun hjá opinberum starfsmönnum og bankamönnum eru undirliðir launavísitölnnar. Launaskrið er hækkun launa á almennum markaði samkvæmt launavísitölu umfram mat hagfræðisviðs á hækkun vegna kjarasamninga. Miðað er við útreikningstíma vísitölnnar.

*Mynd 22. Atvinnuleysi og fjöldi starfa*

Heimild: Hagstofa Íslands og Þjóðhagsstofnun (ÞHS). Hagstofan kannar í apríl og nóvember stöðuna á vinnumarkaði. Hringt er í slembiúrtak úr þjóðskrá og athugað hverjir eru í vinnu og hverjir ekki. Miðað er við skilgreiningar ILO (Alþjóðavinnuálastofnunarinnar). ÞHS athugar í janúar, apríl og september á hverju ári eftirspurnarhlíð vinnu- markaðarins. Gerð er athugun hjá atvinnurekendum um hvort þeir vilji bæta við sig starfsfólki og þá hversu mörgum.

*Mynd 23. Atvinnuleysi og störf í boði*

Heimild: Vinnuálastofnun. 3ja mánaða hreyfanleg meðaltöl. Heildarfjöldi útgefina atvinnuleyfa. Framboð á lausum störfum hjá vinnumiðlunum í lok hvers mánaðar.

*Mynd 24. Tekjuafgangur og hrein lánsfjárbörf ríkissjóð*

Heimild: Ríkisbókhald, Seðlabanki Íslands. Tekjuafgangur frá ársbyrjun til loka hvers mánaðar, sýndur sem hlutfall af tekjum. Lánsfjárbörf frá ársbyrjun sem hlutfall af tekjum. Lánsfjárbörf er halli ríkissjóðs að viðbættum löngum og stuttum útlánnum umfram innheimtar afborganir og eignasölu. Jákvæð lánsfjárbörf merkir halla og neikvæð lánsfjárbörf merkir lánsfjárafgang.



*Mynd 25. Ríkistekjur og gjöld*

Heimild: Ríkisbókhald, Seðlabanki Íslands. Sýnd er hlutfallsleg breyting tekna og gjalda ríkissjóðs á milli ára, miðað við uppsafnaðar tölur frá ársbyrjun til loka hvers mánaðar. Óreglulegum liðum er sleppt til að gera tölur samanburðarhæfar milli ára.

*Mynd 26. Þróun skatttekna*

Heimild: Ríkisbókhald, Seðlabanki Íslands. 12 mánaða raunbreyting milli 4ra mánaða hlaupandi meðaltala. Þrír flokkar skatttekna; staðgreiðsla og tryggingagjald, virðisaukaskattur og gjöld tengd innflutningi og áfengi.

*Mynd 27. Velta og verðþróun á hlutabréfamarkaði*

Heimild: Verðbréfaþing Íslands. Sýnd er mánaðarleg velta á þingi og utan þings og dagleg gildi úrvalsvísitölu og þingvísitölu aðallista. Nýjasta veltutalan er velta yfirstandandi mánaðar fram að útgáfu Hagvísu.

*Mynd 28. Fasteignaverð: íbúðaverð á höfuðborgarsvæði*

Heimild: Fasteignamat ríkisins og Hagstofa Íslands. Núvirt fermetraverð í fjölbýli og sérþýli á höfuðborgarsvæðinu. Sýnd er vísitala raunverðs og 12 mánaða breyting nafnverðs. Mánaðargildin eru hreyfanleg þriggja mánaða meðaltöl. Nýjustu tölur eru bráðabirgðatölur.

*Mynd 29. Raunverð atvinnuhúsnæðis á höfuðborgarsvæði*

Heimildir: Fasteignamat ríkisins, Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungstölur. Vegið meðaltal iðnaðar, verslunar og skrifstofuhúsnæðis, 1995=100. Sýnt er bæði einfalt meðaltal samninga og vegið eftir stærð húsnæðis.

*Mynd 30. Íbúðalánasjóður: Afgreidd húsbréf og afgreiddar umsóknir vegna nýbygginga og endurbóta*

Heimild: Íbúðalánasjóður og Fasteignamat ríkisins. 3ja mánaða hreyfanleg meðaltöl. Tölur Íbúðalánasjóðs um afgreidd húsbréf á nafnverði og markaðsvirði í hverjum mánuði eru staðvirtar með vísitölu fermetraverðs íbúðarhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu. Fjöldi afgreiddra húsbréfalána til nýbygginga einstaklinga og byggingaraðila og til endurbóta.

*Mynd 31. Verð veiðiheimilda*

Heimild: LÍÚ og Kvótaþing. Sýnt er meðalverð hvers mánaðar á aflahlutdeild (varanlegur kvóti) og aflamarki (leigukvóti eða skammtímakvóti) í þorski.

*Mynd 32. Ársfjórðungslegt raungengi*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ársfjórðungslegar tölur. Raungengi miðað við hlutfallslegt neysluverð annars vegar og hlutfallsleg laun hins vegar.

*Mynd 33. Gengisþróun krónunnar*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Raungengi, mánaðarlegar tölur miðað við hlutfallslegt neysluverð. Vísitala innflutnings og útflutnings miðað við viðskiptavog (vöru og þjónustu). Mánaðarleg meðaltöl. Nýjasta gildi gengisvísitalna er meðaltal þeirra daga sem liðnir eru í mánuðinum fram að útgáfu Hagvísu.

*Mynd 34. Útlánaaukning lánakerfisins*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Breyting frá sama ársfjórðungi síðasta árs.

*Mynd 35. M3 og útlán innlánsstofnana*

Heimild: Seðlabanki Íslands. 12 mánaða %-breytingar á mánaðarlokatölum. Breyting útlána er með FBA hf. frá og með mars 1999 og með Kaupþingi banka hf. frá janúar 2002. Útlánaþróun er einnig sýnd leiðrétt fyrir áætluðum verðlags- og gengisbreytingum verðtryggðra og gengistryggðra liða.

*Mynd 36. Raungildi M3 og útlána innlánsstofnana*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Staða í lok hvers mánaðar er færð til fasts verðs með neysluverðsvísitölu. M3 er árstíðaleiðrétt. Í mars 1998 bætast útlán FBA hf. við vísitölu útlána og Kaupþing banki hf. í janúar 2002. Janúar 1999=100.

*Mynd 37. Grunnfé og endurhverf viðskipti við Seðlabankann*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Grunnfé Seðlabankans og staða endurhverfra viðskipta lánastofnana við Seðlabankann. Sýnd er 12 mánaða breyting 3 mánaða meðaltala.

*Mynd 38. Stýrivextir Seðlabanka Íslands og vextir á peningamarkaði*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Daglegar tölur um ávöxtun í endurhverfum verðbréfasamningum Seðlabankans við lánastofnanir og ávöxtun á peningamarkaði á skuldbindingum til 1 dags og 3 mánaða.

*Mynd 39. Skammtímavextir og vaxtamunur við útlönd*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Munur 3 mánaða ríkisvixlavaxta á Íslandi og í viðskiptalöndunum. Skammtímaraunvextir reiknaðir sem vextir í endurhverfum verðbréfa kaupum Seðlabankans leiðréttir fyrir verðbólguálagi ríkisskuldabréfa. Vikulegar tölur.

*Mynd 40. Ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisbréfa*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ávöxtun miðað við hagstæðasta kautilboð í ríkisbréf til u.þ.b. 2 og 5 ára (RIKB 03 1010 og RIKB 07 0209).

*Mynd 41. Tímaróf óverðtryggðra vaxta*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Myndin vinstra megin sýnir REIBOR-vexti á lánum til mislangs tíma. Myndin hægra megin sýnir vexti í kautilboðum á ríkisvixlum og -bréfum. Ríkisvixlarnir fyrir 26. feb. 2001 eru RIKV-01-0418, RIKV-01-0516 og RIKV-01-0717. Fyrir hina dagana er notast við RIKV-02-0405, RIKV-02-0605 og RIKV-02-0806. Ríkisbréfin eru RIKV-03-1010 og RIKV-07-0209.

*Mynd 42. Ávöxtunarkrafa verðtryggðra langtímaskuldabréfa*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Ávöxtun miðað við hagstæðasta kautilboð viðskiptavaka í 10 ára og 15 ára spariskírteini og húsbref í lok síðasta viðskiptadags mánaðar. Sýndir eru flokkarnir RS10 0115, RS15 1001 og IBH22 1215.

*Mynd 43. Bandaríkin: árstíðarleiðrétt atvinnuleysi og iðnaðarframleiðsla og verðbólga*

Heimildir: Thomson Financial, EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Árstíðaleiðrétt atvinnuleysi, árstíðaleiðrétt iðnaðarframleiðsla og neysliverð.

*Mynd 44. Evrusvæðið: árstíðarleiðrétt atvinnuleysi og iðnaðarframleiðsla og verðbólga*

Heimildir: Thomson Financial, EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Árstíðaleiðrétt atvinnuleysi, árstíðaleiðrétt iðnaðarframleiðsla og neysliverð.

*Mynd 45. Japan: árstíðarleiðrétt atvinnuleysi og iðnaðarframleiðsla og verðbólga*

Heimildir: Thomson Financial, EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Árstíðaleiðrétt atvinnuleysi, árstíðaleiðrétt iðnaðarframleiðsla og neysliverð.

*Mynd 46. Bretland: árstíðarleiðrétt atvinnuleysi og iðnaðarframleiðsla og verðbólga*

Heimildir: Thomson Financial, EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Árstíðaleiðrétt atvinnuleysi, árstíðaleiðrétt iðnaðarframleiðsla og neysliverð.

*Mynd 47. Vöxtur breiðs peningamagns erlendis*

Heimild: EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Peningamagn skilgreint sem M3 eða því sem næst.

*Mynd 48. Útlánavöxtur innlánsstofnana erlendis*

Heimild: EcoWin. Mánaðarlegar tölur. Útlán án markaðsverðbréfa. Tölur fyrir Bretland eru aðeins útlán til einkageira. Tölur um evrusvæðið hefjast í september 1998.

*Mynd 49. Hlutabréfaverð í Bandaríkjunum*

Heimild: EcoWin. Daglegar tölur. Sýndar eru Nasdaq Composite vísitalan, Dow Jones Industrial Average (einnig sýnd í mynd 8) og Wilshire 5000 vísitalan. Vísitölurnar eru allar settar á 100 í ársbyrjun 1998.

*Mynd 50. Erlendar hlutabréfavísitölur*

Heimild: EcoWin. Daglegar tölur. Hlutabréfavísitölur á evrusvæðinu (EMU Stoxx 50), í Bretlandi (FTSE100), Japan (Nikkei 225) og Bandaríkjunum (Dow-Jones Industrial). Vísitölurnar eru allar settar á 100 í ársbyrjun 1997.

*Mynd 51. Mismunur langtíma- og skammtímavaxta*

Heimild: EcoWin. Daglegar tölur. Mismunur á vöxtum 10 ára ríkisskuldabréfa og skammtímavöxtum, í Japan, Bretlandi, Bandaríkjunum og Þýskalandi. Skammtímavextir í Bretlandi og Þýskalandi eru 3 mánaða millibankavextir en í Japan og Bandaríkjunum 3 mánaða ríkisvixlavextir.

*Mynd 52. Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa*

Heimildir: EcoWin. Daglegar tölur. Vextir 10 ára ríkisskuldabréfa í Japan, Bretlandi, Bandaríkjunum og Þýskalandi.

*Mynd 53. Gengi evru gagnvart jeni, Bandaríkjadal og bresku pundi*

Heimild: Seðlabanki Íslands. Daglegar vísitölur. Krossgengi m.v. íslenska krónu. Vísitölurnar eru settar á 100 31. desember 1998.